

سومین اقتصاد بزرگ جهان هم طعمه کرونا شد

بر اساس آمارهای رسمی منتشر شده از سوی دولت ژاپن، این کشور در سه ماهه دوم سال جاری میلادی بیش از 28 درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل کوچکتر شده و شدیدترین رکود خود پس از جنگ جهانی دوم را تجربه کرده است.

آمارهای منتشر شده از سوی دولت ژاپن حاکی از این است که تولید ناخالص داخلی این کشور در سه ماهه دوم سال جاری میلادی 28.1 درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل کاهش یافته است که این رقم بیشترین افت تولید ناخالص داخلی ژاپن پس از جنگ جهانی دوم محسوب می شود.

خبر سقوط آزاد اقتصاد ژاپن در حالی منتشر می شود که «شینزو آبه» نخست وزیر این کشور به تازگی به دلیل بیماری از سمت خود کناره گیری کرده و جانشین وی - که هفته آینده نامش مشخص خواهد شد - کار سختی برای بازگرداندن اقتصاد ژاپن به وضعیت عادی در پیش خواهد داشت.

علاوه بر شاخص رشد اقتصادی که نشان دهنده وخامت اوضاع اقتصادی ژاپن در سه ماهه دوم سال جاری میلادی است، سطح دستمزدها و مخارج خانوارهای ژاپنی در ماه ژوئیه نیز بر اثر بحران کرونا کاهش یافته و شاخص های مصرف حتی پس از برداشته شدن محدودیت هایی که برای جلوگیری از شیوع هرچه بیشتر ویروس کرونا در نظر گرفته شده بودند، همچنان نزولی بوده است. کاهش بی سابقه تولید ناخالص داخلی ژاپن و افت شدید دیگر شاخص های اقتصادی این کشور، نخست وزیر جدید ژاپن را مجبور خواهد کرد که اقدامات حمایتی بیشتری را برای خارج کردن اقتصاد کشورش از رکود اتخاذ کند. یوشیدا سوگا، دبیر ارشد کابینه ژاپن که گفته می شود بیشترین شانس را برای رسیدن به مقام نخست وزیری این کشور دارد، تلویحاً برای اتخاذ سیاست های انبساطی بیشتر در صورت تصدی این سمت اعلام آمادگی کرده است.

کوچی فوجی شیرو از اقتصاددانان مؤسسه تحقیقاتی «دای ایچی لایف» ژاپن در خصوص شرایط دشوار نخست وزیر آینده کشورش می گوید: «ریسک مهمی که نخست وزیر جدید در پیش دارد این است که اثرات اقدامات حمایتی که تاکنون انجام شده -از جمله پرداخت پول به خانوارها- ممکن است فروکش کند. اگر بحران کووید-19 فشار بیشتری به دستمزدها وارد کند، دولت جدید باید گام های بیشتری برای حمایت از خانوارها بردارد.»

دولت ژاپن چندی پیش از یک بسته حمایتی 2 تریلیون دلاری برای حمایت از کسب و کارها و خانوارهای این کشور در برابر بحران کرونا رونمایی کرد. علاوه بر این بسته حمایتی، بانک مرکزی ژاپن (بانک آو ژاپن) نیز سیاست های پولی جداگانه ای را برای حمایت از اقتصاد این کشور در نظر گرفته است.

شمار موارد ابتلا به بیماری کووید-19 در ژاپن طی هفته های اخیر رو به افزایش نهاده است، اما تعداد مبتلایان به این بیماری در ژاپن در قیاس با کشورهای غربی بسیار کمتر است. بر اساس آمارهای رسمی، تاکنون بیش از 72 هزار نفر در ژاپن به بیماری کووید-19 مبتلا شده و حدود 1400 نفر از مبتلایان جان خود را از دست داده اند. این در حالی است که تعداد مبتلایان به بیماری کووید-19 در جهان اخیراً به بیش از 27 میلیون نفر رسیده و میزان مرگ و میر بر اثر ابتلا به این بیماری نیز از 900 هزار مورد گذشته است. به عبارتی میزان ابتلا و مرگ و میر بر اثر ابتلا به بیماری کووید-19 در ژاپن - که 1.6 درصد از جمعیت جهان را در خود جای داده است - حتی به 0.3 درصد آمار جهانی آن هم نمی رسد.

هیروشی میازاکی، اقتصاددان ارشد شرکت سرمایه گذاری میتسویشی یوفا جی، در این خصوص خاطرنشان می کند: «ما نمی توانیم انتظار داشته باشیم که مخارج سرمایه ای در ماه های آینده رشد چندانی داشته باشد. وقتی چشم انداز اقتصادی تا این حد نامطمئن باشد، شرکت ها مخارج سرمایه ای خود را افزایش نمی دهند.»

اقتصاد ژاپن که با احتساب دوره سه ماهه دوم سال جاری میلادی، سه دوره رکودی پیاپی را پشت سر گذاشته است، سرانجام در ماه ژوئیه [اواسط تیرماه تا اواسط مردادماه] نشانه های حیات را از خود بروز داد. در ماه ژوئیه افزایش قابل توجه تقاضای خودرو - با توجه به افت شدید آن در ماه های قبل - باعث شد که شاخص تولید صنعتی ژاپن رشد بی سابقه ای را تجربه کند.

با این حال، گزارش های جداگانه ای که دولت ژاپن درباره شرایط اقتصاد این کشور در دوره سه ماهه جاری منتشر کرده، نشان می دهد که اقتصاد ژاپن در سه ماهه جاری نیز چیزی فراتر از یک بهبود خفیف را تجربه نخواهد کرد. شاخص مخارج مصرف کننده در ژاپن طی ماه ژوئیه (نخستین ماه از سه ماهه سوم سال میلادی) 7.6 درصد نسبت به ماه مشابه سال قبل افت داشته و دستمزدهای واقعی نیز برای پنجمین ماه متوالی کاهش یافته است که این باعث افزایش فشار بر مخارج مصرف کنندگان خواهد شد.

بحران کرونا طیف وسیعی از شرکت های ژاپنی را دچار مشکلات بسیار جدی کرده است. به عنوان مثال، مدیران شرکت خودروسازی هوندا پیش بینی می کنند که سود عملیاتی این شرکت در سال مال جاری 68 درصد نسبت به سال قبل کاهش خواهد یافت.

تحلیلگران اقتصادی حاضر در نظرسنجی اخیر رویترز، به طور میانگین نرخ رشد اقتصادی ژاپن در سال مالی جاری را منفی 5.6 درصد پیش بینی کرده اند. به عقیده آنها اقتصاد ژاپن در سال آینده نیز تنها 3.3 درصد رشد خواهد کرد که این رقم به هیچ وجه جبران کننده افت تولید ناخالص داخلی ژاپن در سال جاری نخواهد بود. با توجه به شرایط فعلی انتظار می رود که بانک مرکزی ژاپن - که هفته آینده برای بازبینی نرخ بهره پایه تشکیل جلسه خواهد داد - نرخ بهره پایه را در سطح کنونی آن (منفی 0.1 درصد) حفظ کند.

بانک مرکزی ژاپن از ابتدای سال جاری میلادی دو بار نرخ بهره پایه در این کشور را کاهش داده است تا پول بیشتری به شرکت های کوچکی که با بحران کمبود نقدینگی مواجه هستند، تزریق کند. هم زمان دولت ژاپن نیز دو بسته بزرگ حمایتی برای کمک به بهبود اقتصاد این کشور تخصیص داده است.

با توجه به شرایط حاکم بر بازار ژاپن و بازارهای جهانی، بسیاری از کارشناسانی که تحولات اقتصاد ژاپن را به دقت زیر نظر دارند، مسیر طولانی و ناهمواری را برای بازگشت سومین اقتصاد بزرگ جهان به سطح قبل از بحران کرونا پیش بینی می کنند.